

**Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"**

Затверджую
Заст. директора
з навчальної роботи
_____ Тетяна САЛОБУТА
"___" _____ 20__ року

Циклова комісія *клінічних дисциплін*

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

***Невідкладна медична допомога при захворюваннях
внутрішніх органів***

Галузь знань:	22 Охорона здоров'я
Спеціальність:	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма:	Лікувальна справа
Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр
Мова викладання:	Українська

Робоча програма освітнього компонента «Невідкладна медична допомога при захворюваннях внутрішніх органів» для здобувачів фахової передвищої освіти IV курсу (БСО) та III курсу (ПЗСО) за спеціальністю 223 Медсестринство, освітньо-професійної програми «Лікувальна справа»

Робоча програма схвалена до затвердження на засіданні циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол від « ____ » _____ 20 ____ року № ____

Голова циклової комісії _____ Марія ШУЛЛА
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	
Кількість кредитів ЄКТС – 2 Загальна кількість годин - 60	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> Спеціальність <u>223 Медсестринство</u> Освітньо-професійний ступінь <u>фаховий молодший бакалавр</u>	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		Семестр	
		ПЗСО	VI
		Лекції	
		Практичні	
			40 год
		Самостійна робота	
			20 год
		Вид контролю: залік	
		Мова викладання	українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою «Лікувальна справа» відрізняється від підготовки спеціалістів інших напрямів. Однією з особливостей діяльності фельдшера є надання невідкладної допомоги при гострих станах.

Мета дисципліни - поглиблення та вдосконалення практичних умінь та навичок з невідкладних станів, набутих у процесі вивчення внутрішньої медицини.

Специфіка роботи фельдшера в разі надання невідкладної медичної допомоги потребує від нього якісних знань внутрішньої медицини, здатності швидко й чітко орієнтуватися в ситуації, аналізувати об'єктивні дані, проводити диференціальну діагностику, бездоганно виконувати всі маніпуляції. Правильно встановлений діагноз визначає якість і обсяг медичної допомоги, подальшу тактику лікування, від чого залежить здоров'я й життя пацієнта. Тому фельдшер повинен мати ще й такі особисті риси, як швидкість реакції, певна твердість поведінки, співчуття, чуйність, почуття відповідальності за кожну свою дію.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики, фельдшер при непередбачених обставинах за допомогою предметів догляду, медичних інструментів, фармакологічних та підручних засобів повинен виконувати такі виробничі функції:

- **діагностичну** — за допомогою суб'єктивних і об'єктивних методів обстеження, спираючись на чинні інструкції та методичні рекомендації МОЗ України, встановлювати попередній діагноз невідкладних станів;

- **лікувальну** — надавати невідкладну допомогу при:

- нападі бронхіальної астми;
- астматичному статусі;
- кровохарканні, легеневій кровотечі;
- гіпертонічному кризі;
- тромбоемболії легеневої артерії;
- стенокардії;
- інфаркті міокарда;
- непритомності;
- колапсі;
- кардіогенному шоку;
- нападі серцевої астми;
- аритміях;
- шлунково-кишковій кровотечі;
- печінковій коліці;
- печінковій комі;
- гострій нирковій недостатності;
- нирковій коліці;
- гіперглікемічній комі;
- гіпоглікемічній комі;
- гіперосмолярній комі;
- кропив'янці;
- набряку Квінке;
- анафілактичному шоку;

- **догляд за хворими** — виконувати типову роботу фельдшера:

- забезпечувати санітарно-протиепідемічний режим;
- проводити заходи особистої гігієни хворого;
- турбуватися про харчування хворого;
- визначати показання функціонального стану організму та заходи їх стабілізації;
- застосовувати найпростіші методи фізіотерапії;
- виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби;
- готувати пацієнта, збирати та направляти матеріал на лабораторне та інструментальне дослідження;

- **технічну** — оформляти технічну документацію, дотримуватися правил техніки безпеки та виробничої санітарії, застосовувати індивідуальний захист від нещасних випадків і

професійних захворювань, надавати медичну та долікарську допомогу потерпілим в умовах надзвичайних ситуацій.

Завдання дисципліни:

Під час вивчення дисципліни «Невідкладна медична допомога при захворюванні внутрішніх органів» важливо адаптувати студентів до реальних умов їхньої майбутньої діяльності, тому більшість практичних занять бажано проводити в лікарнях екстреної медичної допомоги, профільних відділеннях інших лікувально-профілактичних закладів, де є блоки (палати) інтенсивної терапії та служба невідкладної допомоги.

Окремі заняття доцільно проводити на станціях (відділеннях) екстреної медичної допомоги з обов'язковим виїздом у складі фельдшерської, лінійної (загально профільної) або кардіологічної (спеціалізованої) бригади. Викладач повинен ознайомити студентів з організацією служби екстреної медичної допомоги (ЕМД) — її структурами, головними вимогами до організації роботи станції (відділення) ЕМД, видами бригад та їхнім складом, основними функціями лікарів, особливостями роботи та посадовими обов'язками фельдшерів, медичною документацією, правилами техніки безпеки та індивідуального захисту від нещасних випадків.

Деякі практичні заняття можна проводити в кабінетах доклінічної практики, де моделюються і розв'язуються типові (а іноді й нетипові) ситуації, формуються і удосконалюються вміння.

Викладач повинен постійно використовувати сучасні досягнення медичної науки, статистичні дані, своєчасно коригувати, доповнювати схеми (алгоритми) надання невідкладної допомоги згідно з чинними наказами, інструкціями, методичними рекомендаціями МОЗ України.

Клінічну картину кожного гострого захворювання доцільно аналізувати за єдиною схемою, використовуючи різноманітний дидактичний матеріал. Постійно розвивати клінічне мислення, прагнення до саморозвитку, самовдосконалення, відповідальність під час вирішення професійного завдання.

Самостійну позааудиторну роботу, передбачену навчальним планом, викладачі планують та організовують згідно з чинним законодавством.

3. Очікувані результати навчання та сформовані компетентності:

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ:

СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунпрофілактику, включаючи її популяризацію.

ДОДАТКОВІ СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ:

СК 16 Здатність до застосовування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

СК 17 Здатність до застосовування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій у процесі здійснення клінічного обстеження пацієнтів, оцінювання його результатів, діагностування типових випадків найбільш поширених захворювань та станів у пацієнтів різного віку з проведенням медичного сортування.

СК 18 Здатність до застосовування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій для надання невідкладної та екстреної медичної допомоги при травмах чи захворюваннях органів і систем у пацієнтів різного віку в умовах мирного та воєнного часу.

СК 19 Здатність до застосовування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань.

СК 20 Здатність до застосовування практичних умінь та навичок при виконанні серцево-легеневої реанімації, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- РН 1** Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.
- РН 2** Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.
- РН 3** Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
- РН 4** Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно правовими документами.
- РН 5** Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- РН 6** Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
- РН 8** Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.
- РН 9** Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.
- РН 10** Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.
- РН 11** Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.
- РН 12** Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .
- РН 13** Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.
- РН 15** Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.
- РН 16** Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.
- РН 18** Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.
- РН 19** Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

ДОДАТКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- РН 20** Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).
- РН 21** Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.
- РН 22** Надавати першу медичну та долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час, працювати у складі бригад і загонів невідкладної та екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження, оцінювати місця події, забезпечувати безпеку персоналу та пацієнта, застосувати табельні засоби індивідуального захисту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні:

ЗНАТИ:

- визначення кожного невідкладного стану;
- основні причини виникнення гострих захворювань;
- основні клінічні симптоми та синдроми, характерні для захворювання;
- діагностичні критерії гострих станів;
- додаткові методи дослідження, що використовуються для діагностики гострих захворювань;
- принципи надання невідкладної допомоги;
- фармакологічні засоби, які використовуються для надання медичної допомоги.

ВМІТИ:

- проводити обстеження пацієнта за схемою;
- аналізувати отримані дані;
- встановлювати попередній діагноз;
- призначати додаткові дослідження;
- виконувати дослідження, що підтверджують діагноз невідкладного стану;
- оцінювати отримані дані досліджень;
- надавати невідкладну допомогу, обирати подальшу тактику;
- доглядати за хворим;
- заповнювати медичну документацію;
- заповнювати паспортну частину медичної картки амбулаторного хворого;
- заповнювати журнал реєстрації амбулаторних хворих;
- заповнювати картки виклику;
- заповнювати направлення на лабораторні та інструментальні дослідження;
- дотримуватися техніки безпеки та правил індивідуального захисту від нещасних випадків та професійних захворювань;
- надавати першу медичну та долікарську допомогу потерпілим в умовах надзвичайних ситуацій.

Здобувачі освіти повинні бути поінформовані про:

- моральну та правову відповідальність у разі:
 - ненадання допомоги хворому медичним працівником;
 - неналежного виконання професійних обов'язків узагалі та тих, що спричинили зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою;
 - розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження ВІЛ чи іншої невиліковної інфекційної хвороби;
 - порушення прав пацієнта;
 - порушення права на безоплатну медичну допомогу;
 - незаконної видачі рецепта на право придбання наркотичних засобів та порушення встановлених правил обігу наркотичних препаратів.

4. Структура навчальної дисципліни:

№ з/п	Назви змістових тем	Кількість годин		
		Загальний обсяг	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1.	Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання: — напад бронхіальної астми; — астматичний статус; — кровохаркання; — легенева кровотеча.	6	4	2
2.	Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу: — гіпертонічний криз; — тромбоемболія легеневої артерії; — стенокардія, інфаркт міокарда, — гострий коронарний синдром; — непритомність; — колапс; — кардіогенний шок; — напад серцевої астми; — набряк легень; — аритмії.	20	16	4
3.	Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення: — шлунково-кишкові кровотечі; — печінкова коліка; — печінкова кома.	9	4	5
4.	Невідкладні стани при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів: — гостра ниркова недостатність; — ниркова коліка.	6	4	4
5.	Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях: — гіперглікемічна кома; — гіперосмолярна кома; — гіпоглікемічна кома. — тиреотоксична кома, — мікседематозна кома.	10	8	2
6.	Гострі алергійні захворювання: — кропив'янка; — набряк Квінке; — анафілактичний шок. — Залік	5	4	3
Всього		60	40	20

1. Зміст навчальної дисципліни:

1.1. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	К-сть годин
1.	Невідкладні стани при захворюваннях органів дихання: напад бронхіальної астми, астматичний статус, кровохаркання та легенева кровотеча. Обстеження хворих на бронхіальну астму, із захворюваннями органів дихання, що супроводжуються кровохарканням із легеневою кровотечею (пневмонія, бронхоектатична хвороба, туберкульоз легень, рак легень). Визначення діагностичних критеріїв, характерних ознак, аналіз отриманих даних, оцінювання загального стану пацієнта. Встановлення причин виникнення цього стану та діагнозу. Вибір обсягу, надання або участь у наданні невідкладної допомоги з урахуванням тяжкості стану пацієнта. Засвоєння механізму дії лікарських засобів, що використовуються при наданні невідкладної допомоги під час нападу бронхіальної астми, при кровохарканні та легеневій кровотечі. Виписування рецептів. Оволодіння технікою використання спейсерів, небулайзерів, пікфлуометрів. Навчання пацієнта щодо застосування цих приладів під час самопомоги. Визначення та обґрунтування подальшої тактики фельдшера згідно з умовами. Планування та проведення необхідного догляду за пацієнтом, спостереження за ним. Виконання призначень лікаря, заповнення медичної документації. Проведення дезінфекції крові, мокротиння, предметів догляду, медичних інструментів. Транспортування пацієнта в лікарняний заклад або з одного відділення в інше.	4
2.	Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу: гіпертонічний криз, тромбоемболія легеневої артерії. Обстеження пацієнтів із гіпертонічною хворобою, тромбоемболією легеневої артерії. Визначення основних клінічних ознак щодо невідкладних станів при цих захворюваннях, аналіз отриманих даних. Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток певного невідкладного стану. Огляд, об'єктивне обстеження пацієнтів. Вибір, обґрунтування та участь у проведенні додаткових обстежень.	4
3.	Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу: стенокардія, інфаркт міокарда, гострий коронарний синдром, кардіогенний шок.	4
	Обстеження пацієнтів із ішемічною хворобою серця, атеросклерозом. Визначення основних клінічних ознак щодо невідкладних станів при цих захворюваннях, аналіз отриманих даних. Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток певного невідкладного стану. Огляд, об'єктивне обстеження пацієнтів з стенокардією, інфарктом міокарду. Вибір, обґрунтування та участь у проведенні додаткових обстежень.	
4.	Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу: непритомність, колапс, напад серцевої астми, набряк легень. Обстеження пацієнтів із кардіологічною патологією. Визначення основних клінічних ознак щодо невідкладних станів при цих захворюваннях, аналіз отриманих даних. Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток певного невідкладного стану. Огляд, об'єктивне обстеження пацієнтів з непритомністю, колапсом, з нападом серцевої астми, набряком легень. Вибір, обґрунтування та участь у проведенні додаткових обстежень.	4
5.	Невідкладні стани при захворюваннях органів кровообігу: аритмії. Визначення основних клінічних ознак щодо невідкладних станів при цих захворюваннях, аналіз отриманих даних. Вилучення із анамнезу чинників, які зумовлюють розвиток певного невідкладного стану. Огляд, об'єктивне обстеження пацієнтів з аритміями. Вибір, обґрунтування та участь у проведенні додаткових обстежень. Контрольна робота.	4

6.	<p>Невідкладні стани при захворюваннях органів травлення: шлунково-кишкові кровотечі, печінкова коліка, печінкова кома. Обстеження пацієнтів із виразковою хворобою, раком шлунку, жовчнокам'яною хворобою, холециститами, хронічними гепатитами та цирозом печінки за схемою. Визначення діагностичних клінічних ознак, причин та факторів, що сприяють виникненню невідкладних станів. Аналіз отриманих даних, оцінювання загального стану пацієнта. Вибір, обґрунтування, участь у підготовці та проведенні додаткових обстежень. Оцінювання отриманих результатів загального та біохімічного аналізів крові, фіброгастроуденоскопії, ультразвукового дослідження печінки та жовчного міхура. Проведення диференційної діагностики шлунково-кишкових кровотеч від легеневих; печінкової коліки від холециститів; печінкової коми від уремичної та діабетичної ком. Засвоєння їхніх відмітних ознак. Установлення діагнозу. Надання невідкладної медичної допомоги відповідно до обставин та тяжкості стану пацієнта.</p>	4
7.	<p>Невідкладні стани при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів: гостра ниркова недостатність, ниркова коліка. Обстеження пацієнтів із гострим гломерулонефритом, гострим пієлонефритом, нирковокам'яною хворобою, нирковою недостатністю. Визначення основних клінічних ознак. Інтерпретація отриманих даних. Встановлення з анамнезу чинників, що зумовили розвиток певного невідкладного стану. Вибір та обґрунтування додаткових обстежень (загальний і біохімічний аналізи крові, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за методом Нечипоренка, аналіз сечі за методом Зимницького, добовий діурез, ультразвукове та рентгенологічне дослідження нирок). Участь у підготовці та проведенні цих обстежень з урахуванням умов, у яких перебуває пацієнт. Визначення тяжкості стану хворого, встановлення діагнозу. Надання самостійно або участь у наданні невідкладної допомоги відповідно до обставин.</p>	4
8.	<p>Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях: гіперглікемічна кома, гіперосмолярна кома, гіпоглікемічна кома. Обстеження пацієнтів, хворих на цукровий діабет. Визначення основних клінічних ознак. Інтерпретація отриманих даних. Виявлення з анамнезу факторів, що є чинниками розвитку цього невідкладного стану. Вибір та обґрунтування додаткових обстежень (визначення рівня глюкози в крові). Проведення експрес-діагностики наявності глюкози та кетонових тіл у сечі. Оцінювання результатів. Визначення тяжкості стану хворого, встановлення діагнозу. Обстеження пацієнтів, оцінювання отриманих даних, установлення діагнозу в пацієнтів з гіперглікемічною, гіперосмолярною, гіпоглікемічною комами. Надання самостійно або участь у наданні невідкладної медичної допомоги відповідно до обставин, тяжкості перебігу та стадії коми</p>	4
9.	<p>Невідкладні стани при ендокринних захворюваннях: тиреотоксична кома, мікседематозна кома. Обстеження пацієнтів з патологією щитовидної залози. Визначення основних клінічних ознак. Інтерпретація отриманих даних. Виявлення з анамнезу факторів, що є чинниками розвитку цього невідкладного стану. Вибір та обґрунтування додаткових обстежень. Оцінювання результатів. Визначення тяжкості стану хворого, встановлення діагнозу. Обстеження пацієнтів, оцінювання отриманих даних, установлення діагнозу в пацієнтів з тиреотоксичною та мікседематозною комами. Надання самостійно або участь у наданні невідкладної медичної допомоги відповідно до обставин, тяжкості перебігу коми.</p>	4

10.	<p>Гострі алергійні захворювання: кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок Обстеження пацієнтів, в анамнезі яких є чи були гострі алергійні захворювання. Визначення причин виникнення кропив'янки, набряку Квінке, анафілактичного шоку, основних клінічних ознак та симптомів, що свідчать про загрозу життю. Відпрацювання алгоритмів надання диференційної допомоги. Засвоєння складу протишокового набору. Засвоєння механізму дії лікарських засобів, які застосовуються під час надання медичної допомоги. Виконання призначень лікаря. Виписування рецептів.</p> <p>Програмований тестовий контроль. Залік.</p>	4
	Всього	40

1.2. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ РОБІТ:

№ з/п	ТЕМАТИКА САМОСТІЙНИХ РОБІТ	К-сть годин
1.	Гостра дихальна недостатність. Етіопатогенез, класифікація, клінічна картина, лікування, невідкладна допомога.	2
2.	Інфаркт легені. Етіопатогенез, клінічна картина, невідкладна допомога.	2
3.	Миготлива аритмія. Пароксизмальна тахікардія. Етіопатогенез, класифікація, клінічна картина, лікування, невідкладна допомога.	2
4.	Гострий панкреатит: етіологія, патогенез, клінічна картина, невідкладна допомога, методи лікування.	2
5.	Ускладнення виразкової хвороби. Етіологія, патогенез, клінічна картина, невідкладна допомога.	5
6.	Гострий цистит. Уремична кома. Етіологія, клінічна картина, лікування.	2
7.	Тиреотоксична кома. Мікседематозна кома. Етіологія, патогенез, клінічна картина, невідкладна допомога.	2
8.	Медикаментозна алергія. Діагностика, об'єм невідкладної допомоги, тактика фельдшера, профілактика.	3
Всього		20

2. Методи навчання:

1. Елементи випереджувального навчання.
2. Міжпредметна інтеграція.
3. Групова дискусія.
4. Взаємне навчання.
5. Індивідуальні методи.
6. Фронтальне опитування.
7. Рольова гра.

3. Форми та засоби поточного та підсумкового контролю:

1. Тестові завдання.
2. Ситуаційні задачі.
3. Контрольна робота.
4. Практичні заміри.
5. Програмований тестовий контроль.
6. Залік.

4. Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінювання усної відповіді студента			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Студент ґрунтовно володіє фаховими та загальними компетентностями, виявляє всебічні глибокі знання програмного матеріалу, уміння вірно та впевнено обґрунтовувати відповіді, передбачені програмою, наявний зв'язок теорії та практики. Зміст відповіді відповідає суті питання, має всі необхідні теоретичні відомості згідно кваліфікаційної характеристики спеціальності.	Студент достатньо володіє фаховими та загальними компетентностями. При відповіді виявляє повне знання програмного матеріалу, успішне виконання завдань програмного матеріалу і засвоєння літератури. Відповідь змістовна, акуратна, містить погрішності, що пояснюється розсіяністю, але не привела до зміни суті завдання.	Студент недостатньо володіє фаховими та загальними компетентностями. При відповіді на питання виявляє знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і роботи, здатний виконати завдання, передбачені програмою, але відповідь не впевнена, містить декілька помилок, відсутня відповідь на одне з питань, при добре викладених інших питаннях, неповне обґрунтування відповіді.	Студент не володіє фаховими та загальними компетентностями, виявляє серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу. Відсутні відповіді на питання, наявність у відповіді суттєвих помилок, які свідчать про незасвоєння вивчення матеріалу.
Оцінювання вирішення тестових завдань			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
100-91%	90-76%	75-51%	50 і менше %
Вирішення ситуаційних задач			
«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»

Обґрунтована відповідь, студент ґрунтовно володіє фаховими та загальними компетентностями, сформульований діагноз, надає допомогу в повному обсязі, складає план	Частково обґрунтована відповідь, студент достатньо володіє фаховими та загальними компетентностями, допущені неточності при визначенні діагнозу, надає	Виникли труднощі при обґрунтуванні відповіді, студент недостатньо володіє фаховими та загальними компетентностями, при визначенні діагнозу	Відсутнє розуміння клінічної ситуації і не знайдено вірного вирішення поставленого завдання. Студент не володіє фаховими та загальними
діагностики, лікування, визначає профілактику хвороби.	медичну допомогу і планує діагностику, лікування.	пацієнта і плануванні діагностики та лікуванні, наданні медичної допомоги помилки виправлені студентом за допомогою викладача.	компетентностями.

Демонстрування практичної навички

«Відмінно»	«Добре»	«Задовільно»	«Незадовільно»
Студент ґрунтовно володіє фаховими та загальними компетентностями. - Знає та розуміє програмний матеріал. На поставлене запитання дає аргументовані відповіді. Вміє самостійно вирішувати проблемні ситуації. - Правильно встановлює попередній діагноз, в тому числі при нестандартних ситуаціях. - Вміє самостійно надавати невідкладну допомогу. - Без порушень, згідно з вимогами, проводить обстеження хворих, дослідження. Достатньо володіє технікою виконання практичних навичок згідно з алгоритмом дій.	Студент достатньо володіє фаховими та загальними компетентностями. - Знає та розуміє програмний матеріал, відповідає самостійно, правильно встановлює попередній діагноз, без дотримання клінічної класифікації. - Самостійно надає невідкладну допомогу в стандартних ситуаціях. - Правильно виконує практичні навички з порушенням послідовності їх виконання, допускає незначні помилки, які не впливають на кінцевий результат та не завдають шкоди здоров'ю пацієнта.	Студент недостатньо володіє фаховими та загальними компетентностями. - Самостійно не може викласти програмний матеріал, потребує допомоги викладача і додаткових запитань. - Попередній діагноз встановлено правильно. - Об'єм долікарської допомоги недостатній, без ризику для здоров'я хворого. - Порушена послідовність виконання практичного навичку, кінцевого результату не досягнуто, допущені помилки не завдають шкоди здоров'ю пацієнта.	Студент не володіє фаховими та загальними компетентностями. - Недостатньо засвоїв програмний матеріал. - Долікарська допомога не відповідає стану здоров'я хворого. - Послідовність виконання практичного навичку порушена, допущені помилки, які можуть негативно вплинути на стан і здоров'я пацієнта чи призвести до виникнення ускладнення хвороби, або загрожувати життю пацієнта.

Оцінювання активності студента

Проактивний	Активний	Малоактивний	Пасивний
Студент впевнений у власних знаннях і вміннях, проявляє всебічну зацікавленість тематичною проблемою, володіє обширними знаннями теорії та практики, активно ділиться власними ідеями з приводу вирішення завдань та бере активну участь у індивідуальних і групових проектах, є лідером та прикладом для колег.	Студент бере участь у вирішенні типових і нетипових клінічних ситуацій та практичних завдань, дискусіях, пропонує власне бачення проблеми та активно надає відповіді на запитання.	Студент бере участь у вирішенні деяких типових клінічних ситуацій, переважно за умови зовнішньої мотивації. Не проявляє зацікавленості при вирішенні більшості клінічних ситуацій, не пропонує власного бачення проблеми та переважно уникає відповідальності за прийняття рішень.	Студент не проявляє зацікавленості при вирішенні клінічних ситуацій, не пропонує власного бачення проблеми та уникає відповідальності за прийняття рішень.

ІІБ студента	Рівень теоретичних знань	Рішення тестових завдань	Виконання практичних вмінь та навичок	Вміння вирішувати ситуаційні задачі	Активність на занятті	Загальна кількість балів
	2-5	2-5	2-5	2-5	0-1	
1.						
2.						

5. Методичне забезпечення:

1. Методичні комплекси з курсу «Невідкладні стани у внутрішній медицині».
2. Презентації.
3. Матеріали контролю (тести, задачі).
4. Білети для контрольної роботи.
5. Білети для проведення практичних замірів.
6. Тести для підсумкового контролю.
7. Завдання до залікового контролю.

6. Перелік практичних навичок:

1. Продемонструйте методику прикладання грілки та міхура з льодом.
2. Продемонструйте методику визначення добового діурезу та водного балансу. Діагностичне значення.
3. Продемонструйте техніку забору калу на копрологічне дослідження, приховану кров, яйця гельмінтів.
4. Продемонструйте підготовку пацієнта до взяття сечі для загального аналізу та за Нечипоренком, за Зимницьким.
5. Продемонструйте методику годування важкохворих.
6. Продемонструйте методику підрахунку частоти дихання. Діагностичне значення. Запис показників у температурному листку.
7. Продемонструйте методику внутрішньовенного введення 40 мл 40% розчину глюкози.
8. Продемонструйте методику зміни натільної і постільної білизни важкохворому. Методика транспортування та перекладання хворого.
9. Продемонструйте методику проведення проби на чутливість до антибіотиків. Діагностичне значення.
10. Продемонструйте методику обробки волосся хворого з педикульозом.
11. Продемонструйте методику визначення пульсу, його характеристика, графічний та цифровий запис у температурному листку. Визначення дефіциту пульсу.
12. Продемонструйте методику постановки зігрівального компресу. Показання, протипоказання.
13. Провести підмивання важкохворої жінки та одягання памперсу.
14. Продемонструйте методику монтажу та заповнення системи для внутрішньовенного краплинного ведення ліків.
15. Визначення маси тіла та вимірювання зросту хворого. Скласти меню на один день хворому при ожирінні. Розрахувати ІМТ.
16. Продемонструйте методику внутрішньовенного краплинного ведення ліків. Заміна флакону. Від'єднання системи. Введення ліків під час інфузії.
17. Правила підготовки пацієнтів до ендоскопічного методу обстеження органів травлення.
18. Правила підготовки пацієнтів до рентгенологічного методу обстеження органів травлення (рентгеноскопії шлунку, іригоскопії, холецистографії).
19. Продемонструвати методику профілактики пролежнів.

20. Продемонструйте методику введення інсуліну.
21. Продемонструйте техніку вимірювання температури тіла. Запис показників у температурному листку. Інтерпретація даних.
22. Продемонструйте методику забору харкотиння загальне обстеження, наявність КСП та чутливість флори до антибіотиків.
23. Продемонструйте методику промивання шлунку. Показання, протипоказання.
24. Продемонструйте методику закапування крапель у ніс, вуха, очі. Закладання мазі за повіки.
25. Продемонструйте методику постановки газовивідної трубки. Показання, протипоказання.
26. Продемонструйте догляд за хворим при блюванні у свідомому та непритомному стані.
27. Загальний аналіз крові, основні показники. Діагностичне значення в клініці внутрішніх хвороб.
28. Продемонструйте техніку взяття крові із вени на коагулограму. Діагностичне значення. Інтерпретація даних.
29. Продемонструйте методику забору крові на біохімічне дослідження. Діагностичне значення. Інтерпретація даних.
30. Продемонструйте методику постановки гірчичників. Показання, протипоказання.
31. Продемонструйте техніку виконання підшкірної ін'єкції.
32. Продемонструйте методику постановки очисної клізми. Показання, протипоказання.
33. Продемонструйте методику внутрішньом'язового введення ліків.
34. Продемонструйте техніку постановки сифонної клізми. Показання, протипоказання.
35. Продемонструйте методику катетеризації сечового міхура. Показання, протипоказання.
36. Продемонструйте методику догляду за ротовою порожниною у важкохворих.
37. Продемонструйте методику взяття крові з вени для бактеріологічного дослідження. Діагностичне значення.
38. Техніка вимірювання артеріального тиску крові, його оцінка. Запис показників у температурному листку.
39. Продемонструйте методику постановки лікувальної клізми. Показання, протипоказання.
40. Продемонструйте методику постановки проби Манту. Оцінка результатів.
41. Продемонструйте методику проведення оксигенотерапії всіма методами. Показання, протипоказання.
42. Продемонструйте методику суб'єктивного обстеження хворого. Діагностичне значення.
43. Продемонструвати методику об'єктивного обстеження хворого. Діагностичне значення.
44. Продемонструйте методику пальпації лімфатичних вузлів. Діагностичне значення.
45. Продемонструйте методику огляду ділянки шиї та пальпації щитоподібної залози. Діагностичне значення.
46. Продемонструйте методику пальпації грудної клітки. Діагностичне значення.
47. Огляд грудної клітки. Діагностичне значення.
48. Продемонструйте методику проведення топографічної перкусії легень. Діагностичне значення.
49. Продемонструйте методику порівняльної перкусії легень. Діагностичне значення.
50. Продемонструйте методику аускультатії легень. Діагностичне значення.
51. Продемонструйте методику визначення екскурсії нижнього краю легень. Діагностичне значення.
52. Продемонструйте методику визначення верхівкового поштовху. Діагностичне значення.
53. Продемонструйте методику визначення відносної та абсолютної меж серця. Діагностичне значення.
54. Продемонструйте методику проведення аускультатії серця. Діагностичне значення.
55. Продемонструйте методику обстеження суглобів. Діагностичне значення.
56. Продемонструйте методику визначення нижньої межі шлунку. Діагностичне значення.
57. Продемонструйте методику поверхневої і глибокої пальпації органів черевної порожнини. Діагностичне значення.
58. Продемонструйте методику пальпації селезінки. Діагностичне значення.
59. Продемонструйте методику пальпації нирок. Визначення симптому Пастернацького. Діагностичне значення.

60. Продемонструйте методику топографічної перкусії печінки. Діагностичне значення.
61. Продемонструйте методику пальпації нижнього краю печінки. Діагностичне значення.
62. Продемонструйте методику визначення симптомів Щоткіна-Блюмберга, Грекова-Ортнера, Кера, Мерфі, Георгієвського-Мюссі. Діагностичне значення.
63. Продемонструйте методику накладання електродів і реєстрації ЕКГ. Діагностичне значення.
64. Продемонструйте техніку використання спейсерів, небулайзерів.
65. Продемонструйте техніку проведення пікфлуометрії.
66. Продемонструйте постановку внутрішньовенного катетеру. Показання, протипоказання.

7. Перелік питань до семестрового контролю (залік) та до комплексного кваліфікаційного екзамену:

1. Бронхіальна астма, клінічна картина нападу, діагностика, надання невідкладної допомоги.
2. Астматичний статус: стадії розвитку, діагностика, надання невідкладної допомоги.
3. Причини та клінічні прояви кровохаркання, діагностика, надання невідкладної допомоги.
4. Причини та клінічні прояви легеневої кровотечі, діагностика, надання невідкладної допомоги.
5. Класифікація гіпертонічних кризів, причини, клінічні прояви, діагностика, надання невідкладної допомоги.
6. Дихальна недостатність: причини, клінічні прояви, діагностика, надання невідкладної допомоги.
7. Тромбоемболія легеневої артерії: причини, клінічні прояви, діагностика, надання невідкладної допомоги.
8. Інфаркт легені: причини, клінічні прояви, діагностика, надання невідкладної допомоги.
9. Стенокардія: причини та клінічна картина нападу, діагностика, надання невідкладної допомоги.
10. Причини, форми інфаркту міокарда. Клінічна картина типової (ангінальної) форми інфаркту міокарда, діагностика, надання невідкладної допомоги.
11. Атипові форми інфаркту міокарда: клінічна картина, діагностика, надання невідкладної допомоги.
12. Причини та клінічні прояви гострої серцевої недостатності (серцевої астми, набряку легень), діагностика, надання невідкладної допомоги.
13. Причини та клінічна картина аритмій (синусової брадикардії, синусової тахікардії, синусової аритмії, миготливої аритмії, пароксизмальної тахікардії, екстрасистолії), діагностика, надання невідкладної допомоги.
14. Причини та клінічні прояви печінкової коліки, діагностика, надання невідкладної допомоги.
15. Причини та клінічні прояви ниркової коліки, діагностика, надання невідкладної допомоги.
16. Гострий панкреатит: клінічна картина, діагностика, надання невідкладної допомоги.
17. Причини та клінічна картина шлункової кровотечі, діагностика, надання невідкладної допомоги.
18. Причини та клінічна картина перфорації виразки, діагностика, надання невідкладної допомоги.
19. Причини та клінічна картина пенетрації виразки, надання невідкладної допомоги.
20. Причини та клінічна картина малігнізації виразки, діагностика, лікування.
21. Причини та клінічна картина пілоростенозу, діагностика, лікування.
22. Причини та клінічні прояви печінкової енцефалопатії, діагностика, надання невідкладної допомоги.
23. Причини та клінічна картина гострої ниркової недостатності, діагностика, надання невідкладної допомоги.
24. Причини та клінічна картина циститу, діагностика, лікування.
25. Причини та клінічна картина уремічної коми, діагностика, надання невідкладної допомоги.
26. Причини та клінічна картина гіперглікемічної коми, діагностика, надання невідкладної

- допомоги.
27. Причини та клінічна картина гіперосмолярної коми, діагностика, надання невідкладної допомоги.
 28. Причини та клінічна картина гіпоглікемічної коми, діагностика, надання невідкладної допомоги.
 29. Причини та клінічні прояви кропив'янки, діагностика, надання невідкладної допомоги.
 30. Причини та клінічні прояви набряку Квінке, діагностика, надання невідкладної допомоги.
 31. Причини та клінічні прояви анафілактичного шоку, діагностика, надання невідкладної допомоги.
 32. Медикаментозна алергія: клінічна картина, діагностика, надання невідкладної допомоги.

8. Джерела інформації:

Базові:

1. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб: у двох частинах : навчальний посібник / Л. Н. Приступа [та ін.] ; за заг. ред. Л. Н. Приступа ; Сум. держ. ун-т МОН України. - Суми : СумДУ,- 2017.
2. Сабадишин Р.О. «Внутрішні хвороби», Вінниця «Нова книга», 2019.
3. Стасишин О.С., Стасюк В.В., Бандура І.М., Медсестринство у внутрішній медицині: підручник, Медицина, 2019.
4. Швед М.І, Пасечко Н.В. Терапія , Тернопіль: ТДМУ, 2019.
5. Єпішин А.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими, — Тернопіль: Укрмедкнига, 2020.
6. Стасишин О.С., Задорожний Р.В., Сінюгіна В.О. Практикум із внутрішньої медицини: Терапія: навчальний посібник — Медицина, 2021.
7. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. — 5-е видання, 2023.

Додаткові:

1. Мостовий Ю.М. «Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії», Київ, Центр ДЗК, 2021.
2. Пасечко Н. Практичний посібник з внутрішньої медицини. Частина 1, Тернопіль, «Підручники і посібники», 2021.
3. Пасечко Н. Практичний посібник з внутрішньої медицини. Частина 2, Тернопіль, «Підручники і посібники», 2022.
4. Шведа М.І., Пасечко Н.В. Терапія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2019.
5. Яворський О.Г. Пропедевтика внутрішніх хвороб. — К.: Здоров'я, 2020.
6. Внутрішні хвороби: у 2 частинах: підручник / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. — 2-е видання.

Інформаційні ресурси:

1. Силабус.
2. https://moz.gov.ua/uploads/2/12737-dn_20190605_1269_dod.pdf